

UDRUGA LIJEPA NAŠA

Izvešće o provedbi međunarodnog programa Ekoškole i FEE
EcoCampus-a u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu

A. Opisni dio
B. Financijski dio

Udruga Lijepa Naša Zagreb, Heinzelova 6/II, 10 000 Zagreb
tel: +385 1 49 23 904; mob: +385 91 49 23 904

E-mail: udrugalijepanasa@gmail.com; Web: <http://www.eko.lijepa-nasa.hr/>

IBAN: HR9623600001101355266; OIB: 38798315529; MB: 03658031

Izvešće o provedbi međunarodnog programa Ekoškole i FEE EcoCampus-a u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu

A. Opisni dio

1. OSNOVNI PODATCI O UDRUZI

Naziv udruge	Udruga Lijepa Naša
Adresa	Heinzelova 6/II, 10 000 Zagreb
Broj telefona	+385 1 49 23 904, +385 91 49 23 904
E –mail	udrugalijepanasa@gmail.com
Web	www.lijepa-nasa.hr ; www.eko.lijepa-nasa.hr
OIB	38798315529
MB	03658031
IBAN žiro računa	HR962360001101355266
Osoba ovlaštena za zastupanje	prof.dr.sc. Mirko Ruščić, predsjednik Udruge

2. OSNOVNI PODATCI O PROGRAMU

Naziv programa	Međunarodne Ekoškole u Republici Hrvatskoj i FEE EcoCampus
Mjesto provedbe programa	Područje cijele Republike Hrvatske
Nadnevak početka i završetka provedbe programa	1. siječnja – 31. prosinca 2025.
Broj odgojno-obrazovnih ustanova nagrađenih zelenom zastavom	303

BROJ EKOŠKOLA I FEE ECOCAMPUS-a U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2025.

DJEČJI VRTIĆI	OSNOVNE ŠKOLE	ŠKOLE ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	SREDNJE ŠKOLE	UČENIČKI DOMOVI	VISOKO OBRAZOVNE USTANOVE (FEE EcoCampus)	UKUPNO
91	167	6	35	2	2	303

3. KRATAK SADRŽAJ PROGRAMA EKOŠKOLA I FEE ECOCAMPUSA (ciljevi, metodologija, itd..)

Intelektualni vlasnik ovog programa je Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš, što uključuje, prije svega, metodologiju za provedbu programa i svo znakovlje (logotipe) programa. Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (*Foundation for Environmental Education - FEE*) utemeljena je 1981. godine pri Vijeću Europe. Cilj Zaklade je promicanje odgoja i obrazovanja na području zaštite okoliša i održivog razvoja. Naglasak je na osposobljavanju donositelja odluka svih dobi, počevši od primarne skrbi o okolišu do uspostave programa obuke za postizanje održivog razvoja. FEE je službeni međunarodni voditelj svih aktivnosti na provedbi programa Ekoškole i FEE EcoCampusa. Za provedbu i koordiniranje programa u državama članicama Zaklade, u svakoj je državi licencom ovlaštena i zadužena jedna nevladina udruga koja svojim programom rada ispunjava postavljene kriterije u članstvu u FEE. U Zakladu za odgoj i obrazovanje za okoliš do sada je uključeno više od 110 organizacija iz 85 država. Odlukom Generalne skupštine Zaklade, na prijedlog Izvršnog odbora FEE, na sastanku održanom u Stockholmu 15. lipnja 1997. godine Republika Hrvatska, putem Udruge Lijepa Naša, postala je pridruženi član Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš, dok je u lipnju 1999. godine, na Godišnjoj skupštini u Portugalu, Republika Hrvatska primljena u punopravno članstvo FEE. Udruga Lijepa Naša je nacionalni koordinator i voditelj programa u Republici Hrvatskoj.

- **Cilj programa Ekoškole i FEE EcoCampus-a:** ugradnja odgoja i obrazovanja za okoliš u sve segmente odgojno-obrazovnog sustava i svakodnevni život korisnika i djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova u kojima se primjenjuje program Ekoškole ili FEE EcoCampusa.
- **Zadaća Ekoškole i FEE EcoCampus-a:** odgojiti današnje naraštaje osjetljivima na pitanja okoliša i osposobiti ih za donošenje odluka o razvitku društva u budućnosti.
- **Status Ekoškole i FEE EcoCampus-a:** sustav nagrađivanja na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini što je osobitost ovog prepoznatljivog i kvalitetnog modela odgoja i obrazovanja koji brigu za okoliš promiče u način življenja. Odgojno-obrazovne ustanove, koje ispune postavljene kriterije, dobit će uglednu Zelenu zastavu sa znakom Ekoškole, koju do sada ima više od 50.000 ustanova iz 78 država diljem svijeta, te je u program uključeno više od 13 milijuna studenata, učenika i djece te više od 600.000 profesora, učitelja i odgojitelja.

EKOŠKOLE KAO NAČIN ŽIVLJENJA

Međunarodne Ekoškole su program osmišljen za provedbu smjernica odgoja i obrazovanja za okoliš na razini čitavih odgojno-obrazovnih ustanova. Program Ekoškola jasno određuje i usmjerava način na koji se nastavni sadržaji o zaštiti okoliša, koji su dio redovnog nastavnog plana i programa, primjenjuju u svakodnevnom životu škole. Ovakav pristup pomaže učenicima shvatiti kolika je važnost zaštite okoliša u svijesti svakog pojedinca. Posebna pozornost posvećuje se pitanjima smanjivanja i zbrinjavanja otpada, racionalnog korištenja energije i vode i uređivanju školskog okoliša. Svi sudionici života u Ekoškoli: učenici, nastavnici, administrativno i tehničko osoblje, roditelji, mjesna poduzeća, predstavnici lokalne uprave, zajednički poduzimaju niz praktičnih koraka i aktivnosti s ciljem smanjenog opterećenja okoliša. Učenici Ekoškole zainteresirani su i aktivni u prenošenju svoje odgovornosti na obitelj i širu zajednicu, oni žive "eko". Program Ekoškole može prihvatiti svaka odgojno-obrazovna ustanova u kojoj su svi njezini sudionici voljni odabrati "eko" kao dugoročni način življenja. Škole se nagrađuju Zelenom zastavom sa znakom Ekoškole, koja se može izvesti na zgradi škole ili izložiti u predvorju. Škole također dobivaju i povelju (certifikat) Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš, pravo na logo (znak škole), pristup mreži Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš u svijetu, kao i mogućnost medijske promidžbe škole u Hrvatskoj i svijetu. Status Ekoškole potrebno je obnoviti nakon dvije godine kako bi se dokazala dostignuta razina prve godine, te postavili i ostvarili novi ciljevi.

FEE ECOCAMPUS

Kako učenici rastu s njima raste i program Ekoškola. Učenici koji su pohađali Ekoškole kroz vrtičko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje poželjeli su i na fakultetu biti dio odbora eko škole i nastaviti svoje ekološko djelovanje. Nažalost otkrili su da je to nemoguće, jer je program završavao sa srednjom školom. Učenici, odnosno sada studenti, su se organizirali i potaknuli visokoškolske institucije na kojima su studirali da se priključe programu Ekoškole i tako je rođen FEE EcoCampus koji se u svakoj zemlji provodi u suradnji sa nacionalnim operaterom.

METODOLOGIJA PROVEDBE

Program Ekoškole zahtijeva dosljedno poštovanje zadanih međunarodnih smjernica i kriterija, a ugledni status Ekoškole ili FEE Ecocampus-a stječe se kroz četiri osnovna stadija:

- I. registracija na www.eko.lijepa-nasa.hr (prijava za sudjelovanje),
- II. provedba 7 programskih koraka Ekoškole i FEE EcoCampus-a,
- III. prijava za stjecanje statusa Ekoškole ili FEE EcoCampus-a i
- IV. nakon dvije godine provedbe - obnavljanje statusa Ekoškole ili FEE EcoCampus-a.

I. REGISTRACIJA NA WWW.EKO.LIJEPA-NASA.HR ZA SUDJELOVANJE U PROGRAMU EKOŠKOLE ILI FEE ECOCAMPUS-A

Prije prijave Nacionalni koordinator, na godišnjem seminaru (webinaru), upozna je zainteresirane odgojno-obrazovne ustanove s programom Ekoškole. Prikaz obuhvaća: provedbu programa, namjeru da se započne s manjim ostvarljivim ciljevima, dugoročnu opredijeljenost. Zainteresirane ustanove registriraju se na web aplikaciji www.eko.lijepa-nasa.hr.

II. PROVEDBA 7 PROGRAMSKIH KORAKA EKOŠKOLE I FEE ECOCAMPUS-A

Kako bi postala "eko", odgojno-obrazovna ustanova treba prihvatiti program od sedam elemenata - "7 koraka".

1. korak - EKOODBOR

Odbor odlučuje o ciljevima i načinu na koji će biti provedeni, te brine o provedbi ostalih šest elemenata programa. Sastavljen je od predstavnika: djece, učenika, studenata, odgojitelja, učitelja i nastavnika, profesora, roditelja, nepredavačkog osoblja škole, predstavnika stručnog tima, predstavnika lokalne zajednice, javnih i drugih poduzeća. Škola se može odlučiti i za predstavnika zaštite okoliša iz uprave mjesta (grada/općine ili županije).

Svrha ovog Odbora je:

- osigurati usvajanje ostalih šest elemenata,
- učenicima raspodijeliti odgovornost i u njima razviti svijest o vrijednosti njihovih zamisli,
- brinuti o dugoročnoj provedbi programa,
- povezati se s upravom škole i lokalnom zajednicom.

Odbor Ekoškole je udarna snaga programa. O radu Odbora vodi se zapisnik s održanih sastanaka i pregled prihvaćenih odluka.

2. korak - OCJENA STANJA OKOLIŠA

Prvi stadij svakog programa je pregled trenutačnog stanja okoliša. Prosuđuje se koliko škola opterećuje okoliš, koliko proizvodi otpada, troši energente (struju, plin, vodu), sredstva za čišćenje, kakav je vanjski okoliš škole, te zastupljenost odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša u aktivnostima škole. Obrazac „Ocjena stanja okoliša“ nalazi se na mrežnoj aplikaciji www.eko.lijepa-nasa.hr, kojem škole mogu pristupiti nakon registracije. Obrazac im na jednostavan način, ponuđenim popisom pitanja pomaže izvršiti pregled stanja okoliša.

3. korak - PLAN DJELOVANJA

To je bit programa Ekoškole. Škole samostalno izrađuju program na temelju ishoda Ocjene stanja okoliša. Odabere se jedan ili više ponuđenih ciljeva npr. reciklaža papira, uporaba ekološki prihvatljivih sredstava za čišćenje, štednja energije, štednja vode, i dr.. Program treba povezati s nastavnim planom i programom i postaviti ostvarljive ciljeve. Odrede se eko-patrole.

4. korak - PRAĆENJE STANJA I OCJENJIVANJE

Vođenje zabilježki i vrednovanje je ono što Ekoškolama daje posebnu vrijednost i vjerodostojnost, naglašavajući stalno provjeravanje napredovanja prema cilju. Praćenje stanja razrađuje se u suglasju s planom djelovanja (programom rada). Prati se i ocjenjuje jesu li ostvareni ciljevi, bilježi se svaki uspješan postupak i predlažu postupci za neriješene probleme. Prema mogućnostima, učenici trebaju biti ti koji će provoditi praćenje (vodi se eko-dnevnik, foto-dokumentacija, video zapisi, postavljaju izložbe prigodom Dana Ekoškole-Projektog dana).

5. korak – RAD PREMA KURIKULUMU

U sklopu redovne nastave obrađuju se teme određene planom djelovanja (interdisciplinarnost), a teme o zaštiti okoliša o kojima se uči na redovnoj nastavi trebaju utjecati na način rada čitave škole. Pripremaju se pojedinačne praktične aktivnosti u školi i izvan nje.

6. korak - OBAVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI I UKLJUČIVANJE MEDIJA

Potrebno je uključivanje čitave škole i šire zajednice stalnom promidžbom, osobito povodom Dana Ekoškole (Projektog dana). U školi se postavi stalni oglasni pano Ekoškole. Školske novine mogu poslužiti za promicanje programa ili se mogu osnovati posebne novine Ekoškole. Održavaju se predavanja s ekološkim temama. Razmjenjuju se informacije s drugim Ekoškolama u zemlji i inozemstvu. O radu Ekoškole izvješćuju se mjesne novine, radio i TV. Organiziraju se akcije na koje se pozivaju mediji.

7. korak – EKOKODEKS

To je zajednički dogovor i stav sudionika Ekoškole, a ide u prilog obvezivanju svih čimbenika na "EKO" opredjeljenje škole. U izradi kodeksa sudjeluju učenici, a potrebno ga je izložiti na uočljivo mjesto i dopunjavati onim čemu učenici teže u zaštiti okoliša. Ekokodeks se može objaviti u lokalnom tisku i široj javnosti. Ovim Ekoškole imaju priliku dati svoj doprinos izradi međunarodnog kodeksa zaštite okoliša- zajedničkoj izjavi o zaštiti okoliša u školama Europe i drugih kontinenata.

III. PRIJAVA ZA STJECANJE STATUSA EKOŠKOLE ILI FEE ECOCAMPUS-a

Nakon ispunjenja postavljenih kriterija o izradi programa (koji u školi djeluje uspješno najmanje devet mjeseci) Nacionalni koordinator uvidom i provjerom u dosljednost provedbe, izvješćuje školu o ispunjavanju uvjeta za status Ekoškole. Od prijave za sudjelovanje u programu do prijave za status Ekoškole može proći najmanje devet mjeseci, a najviše dvije godine.

IV. OBNAVLJANJE STATUSA EKOŠKOLE ILI FEE ECOCAMPUS-a

Kako bi se zadržao status Ekoškole ili FEE EcoCampus-a, potrebno je nakon dvije godine dokazati dostignutu razinu prve godine, ali i korak naprijed u provedbi smjernica odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša. Nakon 6 godina uspješne provedbe programa stječe se brončani status, nakon osam godina uspješne provedbe programa stječe se srebrni status, te nakon 10 godina stječe se zlatni status međunarodne Ekoškole ili FEE EcoCampus-a. Za uspješno provođenje programa 14 godina stječe se dijamantni status, a za dvadeset godina stječe se platinasti status Ekoškole ili FEE EcoCampus-a.

4. OPIS POSTIGNUTIH REZULTATA U 2025. GODINI

Promatramo li rezultate samo kroz prošlu školsku godinu (2024.-2025.) onda treba reći da je 158 Ekoškola nepranih generacija obnovilo status, a 13 odgojno-obrazovnih ustanova steklo status međunarodne Ekoškole od čega 6 dječji vrtić, 4 osnovnih škola i 3 srednje škole. U svakoj od 13 novih Ekoškola nastupile su ogromne promjene na planu uređenja unutarnjeg i vanjskog okoliša, gospodarenja otpadom, štednje vode i energije, na planu organiziranosti i pripremljenosti za dugoročnu provedbu ovog velikog programa koji se izvodi kroz nastavu, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. Svim ovim pripremama mobilizirano je sve nastavno osoblje, sve nenastavno osoblje, svi učenici, roditelji te braća i sestre učenika, lokalna zajednica, kumovi (sponzori) škola i drugi. Riječ je, prema tome, o više desetaka tisuća osoba koje su uključene u program. Program Ekoškole je zapravo «škola u školi», a detaljnije informacije o našim aktivnostima i rezultatima ovog programa mogu se pronaći u našem novom broju godišnjaka „Međunarodne Ekoškola u RH“ br. 25. (poveznica za godišnjak <https://eko.lijepa-nasa.hr/godisnjak>).

Ekoškola i FEE EcoCampus je jedini ekološki programi koji dugoročno obuhvaća cjelokupan odgojno obrazovni proces i sve nastavne predmete, stavljajući naglasak na odgojnu komponentu, kako bi se problem čim prije definirao te lakše i brže rješavao. On dugoročno utječe na svijest učenika i njihovih nastavnika o potrebi promicanja zaštite okoliša i održivog razvoja te dugoročno utječe na smanjivanje i rješavanje problema koje su učenici detektirali u lokalnoj zajednici.

5. REALIZACIJA PROGRAMA EKOŠKOLE U 2025. GODINI

Program Ekoškole u Hrvatskoj je počeo s provedbom 1998. godine, a prve zelene zastave su se zavijorile 2001. godine u 20 Ekoškola. Danas, nakon 27 godina provedbe zelene zastave se vijore u 303 Ekoškola i FEE EcoCampusa. Još jedna godina provedbe program Ekoškole i FEE EcoCampusa u Republici Hrvatskoj je iza nas.

Uz svakodnevne aktivnosti poticanja, praćenja i pomaganja školskim koordinatorima prilikom realizacije aktivnosti Ekoškola i FEE EcoCampusa, pregledavanje „koraka“ odnosno dokumentacije programa putem mrežne aplikacije, stjecanja, obnove i utvrđivanja statusa te promoviranje programa Ekoškole na društvenim mrežama (mrežna stranica Ekoškole i Facebook ULN) odradili smo i nekoliko projekata.

5.1. Svjetski dani akcije 2025. (Global Action Days 2025)

Svjetski dani akcije 2025. (skraćeno SDA) održani su od 22. travnja do 6. svibnja 2025., a bili su posvećeni obnovi ekosustava, organiziranoj u okviru UN-ovog desetljeća obnove ekosustava. Naglasak je bio na obnovi tla, prirodi u urbanim sredinama i jačanju povezanosti s prirodom. Više od 664.000 sudionika iz 4.390 različitih odgojno-obrazovnih ustanova i drugih institucija iz 145 zemalja, uključujući i hrvatske Ekoškole, sudjelovali su u aktivnostima usmjerenima na zaštitu i obnovu ekosustava našeg planeta kroz suradnju i zajedničko djelovanje. Ove godine SDA imali su i svog ambasadora – Molejya, u okviru suradnje FEE i Two Daughters Entertainment. Svaka aktivnost razvijena je uz podršku različitih organizacija, uključujući Soil Association, An Taisce (FEE član u Irskoj), BioBeo Project, World Organization of the Scout Movement, UN Decade on Ecosystem Restoration te Earth Charter International.

5.2. Stjecanje i obnavljanje statusa Ekoškole i FEE EcoCampus-a

Tijekom svibnja i lipnja 2025. odvijao se proces stjecanja, odnosno obnavljanja statusa Ekoškole i FEE EcoCampusa. Ove godine status je steklo 13 odgojno-obrazovnih ustanova kao dio 25. generacije Ekoškola (6 dječja vrtića, 4 osnovne škole i 3 srednje škole). Statuse Ekoškole obnovile su sve NEPARNE generacije, pri tome je 1. generacija potvrdila platinasti status (za 24 godine uspješne provedbe programa EŠ), 3. generacija potvrdila platinasti status (za 22 godine uspješne provedbe programa EŠ), 5. generacija je stekla platinasti status (za 20 godina uspješne provedbe programa EŠ), 7. generacija je potvrdila dijamantni status (za 18 godina uspješne provedbe programa EŠ), 9. generacija je potvrdila dijamantni status (za 16 godina uspješne provedbe programa EŠ), 11. generacija je stekla dijamantni status (za 14 godina uspješne provedbe programa EŠ), 13. generacija je potvrdila zlatni status (za 12 godina uspješne provedbe programa EŠ), 15. generacija je stekla zlatni status (za 10 godina uspješne provedbe programa EŠ), 17. generacija je stekla srebrni status (za 8 godina uspješne provedbe programa EŠ), 19. generacija stekla je brončani status (za 6 godina uspješne provedbe programa EŠ), 21. generacija 2. put je obnovila status Ekoškole, dok je 23. generacija 1. put uspješno obnovila status Ekoškole.

5.3. Treći Susret međunarodnih Ekoškola

U četvrtak, 29. svibnja 2025., u dvorani Ekonomsko-turističke škole Karlovac održan je treći Susret međunarodnih Ekoškola Republike Hrvatske, koji je okupio više od 200 sudionika iz 80 Ekoškola iz svih krajeva Hrvatske. Susret je organizirala Udruga Lijepa Naša u suradnji s Dječjim vrtićem „Četiri rijeke“, Karlovac uz potporu Grada Karlovca i Karlovačke županije.

Ovogodišnji Susret bio je posvećen jednoj od ključnih ekoloških tema današnjice: biološkoj raznolikosti i obnovi ekosustava. Kroz stručna predavanja, posterska izlaganja, prezentacije i terenske posjete sudionici su osvijestili kako klimatske promjene, gubitak staništa i neodrživo korištenje resursa ozbiljno ugrožavaju prirodnu ravnotežu. Istaknuto je kako obrazovanje igra presudnu ulogu u jačanju svijesti i djelovanja za očuvanje okoliša.

Nakon svečanog otvaranja i kulturno-umjetničkog programa, sudionicima su se obratili predstavnici organizatora i uzvanici:

- Momir Karin, izaslanik predsjednika Vlade RH, čestitao je vrtićima i školama na ekološkom angažmanu te istaknuo da mreža Ekoškola u Hrvatskoj danas broji preko 300 ustanova.
- Damir Mandić, gradonačelnik Karlovca i izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora, naglasio je kako se svijest o potrebi očuvanja prirode gradi već od najranije dobi.
- Anita Štefanac, ravnateljica DV „Četiri rijeke“, podsjetila je na vrijednosti koje priroda pruža te potrebu za brigom o svim bićima.
- Mirko Ruščić, predsjednik Udruge Lijepa Naša, istaknuo je važnost Ekoškola u aktivnom uključivanju mladih u zaštitu okoliša.

Poseban doprinos Susretu dala je Martina Pavlović Sušilović, voditeljica stručne službe Javne ustanove Natura Viva, koja je održala iznimno inspirativno predavanje o biološkoj raznolikosti i obnovi prirodnih ekosustava. U svom izlaganju osvrnula se na konkretne izazove očuvanja okoliša na području Karlovačke županije, kao i na metode i mogućnosti obnove degradiranih staništa. Njezino predavanje izazvalo je velik interes među sudionicima, osobito među nastavnicima i učenicima Ekoškola, koji su aktivno sudjelovali u raspravi i izrazili spremnost za uključivanje u projekte zaštite prirode.

Središnji dio Susreta bio je posvećen primjerima dobre prakse Ekoškola. Održana su:

- **21 posterska izlaganja** (Dječji vrtić „Zvončić“ – Grad Našice, Dječji vrtić „Maslačak“ Đurđevac, Dječji vrtić „Proljeće“ Sveti, Ivan Zelina, Dječji vrtić Siget Zagreb, Dječji vrtić Grigora Viteza Zagreb I., Dječji vrtić Grigora Viteza Zagreb II., Dječji vrtić Tatjane Marinić Zagreb, Dječji vrtić Popovača, Dječji vrtić „Sunce“ Zadar - Područni objekt „Duga“, Dječji vrtić „Savica“ Zagreb, Osnovna škola „August Šenoa“ Osijek, Osnovna škola „Vijenac“ Osijek, Osnovna škola Gornje Jesenje, Osnovna škola Vugrovec – Kašina, Srednja škola Ilok, Obrtnička škola Bjelovar, Prva privatna gimnazija s pravom javnosti Varaždin, Gimnazija Antuna Gustava Matoša Zabok, Tehnička škola Kutina, Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile Pazin i Učenički dom Lovran) i
- **14 prezentacija** (Dječji vrtić „Četiri rijeke“ Karlovac, Dječji vrtić „Tratinčica“ Koprivnica, Dječji vrtić Siget Zagreb, Dječji vrtić Tatjane Marinić Zagreb, Dječji vrtić Grigora Viteza Zagreb, Dječji vrtić „Radost“ Novska – Područni objekt Jasenovac, Dječji vrtić „Proljeće“ Sveti Ivan Zelina, Osnovna škola „Ivana Brlić Mažuranić“ Strizivojna, Osnovna škola Sokolovac, Osnovna škola Viktora Kovačića Hum na Sutli, Osnovna škola „Rikard Katalinić Jeretov“ Opatija, Gimnazija Antuna Gustava Matoša Zabok, Tehnička škola Kutina i Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile Pazin) na temu biološke raznolikosti obnove ekosustava.

Predstavljeni projekti pokazali su iznimnu kreativnost, angažman i posvećenost djece, učenika, odgojitelja, učitelja i nastavnika u promicanju očuvanja prirode i održivog načina života. Raznolikost pristupa, od školskih vrtova do istraživačkih aktivnosti i suradnje s lokalnom zajednicom, zaslužuje posebnu pohvalu kao inspiracija za daljnje djelovanje unutar mreže Ekoškola.

U sklopu susreta organizirane su i terenske edukacije kroz posjete Nikola Tesla Experience Centru i Starom gradu Dubovcu, gdje su sudionici imali priliku dodatno upoznati lokalnu kulturnu i prirodnu baštinu.

Na završetku Susreta, svečano su uručeni certifikati i zelene zastave vrtićima i školama koje stječu i obavljaju status Ekoškole:

- 13 novih ustanova steklo je status međunarodne Ekoškole kao dio 25. generacije hrvatskih Ekoškola.
- 163 ustanove neparnih generacija obnovile su status Ekoškola, a 5. generaciji dodijeljena je plaketa za 20. godinu uspješne provedbe programa Ekoškole i stjecanja platinastog statusa.

Treći Susret Ekoškola u Karlovcu još je jednom pokazao da mladi nisu samo učenici, već i aktivni sudionici promjena. Razmjena znanja, inspirativne inicijative i zajedničko djelovanje poslali su jasnu poruku: Ekoškole svakodnevno dokazuju da je odgoj i obrazovanje za zaštitu okoliša i održivi razvoj temelj održive budućnosti.

5.4. Novi broj godišnjaka Međunarodne Ekoškole u RH

U prosincu smo objavili 25. broj godišnjaka Međunarodne Ekoškole u RH u digitalnom izdanju te je dostupan na poveznici <https://eko.lijepa-nasa.hr/godisnjak>. Novi broj godišnjaka Ekoškola obuhvaća više od 200 stranica, organiziranih u sedam poglavlja. Na početku se nalazi kratak pregled povijesti razvoja programa Ekoškole, nakon čega slijedi pregled aktivnosti nacionalnog koordinatora. Treće poglavlje prikazuje rad 25. generacije Ekoškola i njihov put do zelene zastave i statusa Ekoškole. Četvrto poglavlje posvećeno je 5. generaciji Ekoškola s platinastim statusom. Središnji i najopsežniji dio godišnjaka sadrži projekte, aktivnosti i primjere dobre prakse hrvatskih Ekoškola, podijeljenih na dva dijela: Prilozi Ekovrtića, i Prilozi Ekoškola i FEE EcoCampus-a. Na kraju se nalazi popis svih Ekoškola – osnovnih i srednjih škola, dječjih vrtića, učeničkih domova i visokih obrazovnih ustanova u Hrvatskoj – organiziran po županijama i generacijama, koje su u proteklih 25 godine stekle status međunarodne Ekoškole ili FEE EcoCampus-a.

Godišnjak Ekoškole namijenjen je svim sudionicima u provedbi programa Ekoškola, s naglaskom na koordinate, ravnatelje, predstavnicima lokalnih zajednica te onima koji su na čelu prosvjetne vlasti na lokalnoj i državnoj razini.

5.5. Ekoškole kao način življenja - seminar za koordinate međunarodnog programa Ekoškole

Seminar je održan u petak 12. prosinca 2025. s početkom u 10:00 sati u Osnovnoj školi Jure Kaštelana, Zagreb i trajao je 4 sata. Na seminaru je sudjelovalo 30 sudionika iz 11 odgojno-obrazovnih ustanova, među kojima je i 7 odgojno-obrazovnih ustanova koje se pripremaju za stjecanje statusa Ekoškole. Kroz seminar, prezentirana je metodologija programa Ekoškole, tzv. „7 koraka“, postupak stjecanja i obnove statusa te su predstavljeni primjeri dobre prakse u dječjem vrtiću, osnovnoj i srednjoj školi sa statusom Ekoškole.

Seminar je bio posvećen prezentiranju metodologije programa, poznate pod nazivom „7 koraka“, kao i primjerima dobre prakse iz odgojno-obrazovnih ustanova koje su već uspješno implementirale program. Cilj je bio educirati i inspirirati nove članove zajednice Ekoškola te omogućiti razmjenu iskustava i ideja.

Uvodnu riječ održao je predsjednik Udruge Lijepa Naša prof.dr.sc. Mirko Ruščić i ravnatelj Osnovne škole Jure Kaštelana, Krešimir Supanc, koji su istaknuli važnost ovakvih inicijativa za podizanje svijesti o okolišnim pitanjima među djecom i mladima.

Anita Šetić iz Udruge Lijepa Naša (nacionalni koordinatorski program) predstavila je ključne aspekte Ekoškola, uključujući proces stjecanja statusa, obnove statusa te vođenje dokumentacije putem online platforme.

Kao inspirativni primjeri provedbe programa predstavljene su aktivnosti nekoliko ustanova:

- Dječji vrtić „Četiri rijeke“, Karlovac: Jelena Nogić i Diana Panjković pokazale su kako se kroz igru i svakodnevne aktivnosti već najmlađi mogu poticati na ekološko razmišljanje i djelovanje.
- Osnovna škola Jure Kaštelana, Zagreb: Marina Lucin i Iva Štefančić prikazale su uspješne projekte koji su integrirani u nastavni plan škole.
- Osnovna škola Šestine, Zagreb: Svjetlana Celinščak detaljno je objasnila kako se metodologija „7 koraka“ primjenjuje u praksi.
- Gimnazija Nova Gradiška: Ljiljana Vidmar govorila je o ulozi školskog koordinatora, pedagoga i razrednika te podijelila iskustva o organizaciji projektnih dana, koji predstavljaju važan dio programa.

Za sve sudionike seminara i predavače izrađene su odgovarajuće potvrde koje su im upućene naknadno putem e-pošte.

Program seminara

10:00 – 10:30	Okupljanje sudionika seminara
10:30 – 10:45	prof. dr.sc. Mirko Ruščić, predsjednik Udruge Lijepa Naša Krešimir Supanc, ravnatelj Osnovne škole Jure Kaštelana, Zagreb Uvodna riječ
10:45 – 12:15	Anita Šetić, Udruga Lijepa Naša Predstavljanje programa Ekoškole, provođenje programskih koraka, postupak stjecanja statusa Ekoškole, predstavljanje <i>online</i> aplikacije za Ekoškole, projekti unutar programa Ekoškole u RH
12:15 – 12:35	Pauza
12:35 – 12:55	Jelena Nogić i Diana Panjković, Dječji vrtić „Četiri rijeke“, Karlovac Provedba programa Ekoškole u DV „Četiri rijeke“ – primjer dobre prakse
12:55 – 13:15	Marina Lucin i Iva Štefančić, Osnovna škola Jure Kaštelana, Zagreb Provedba programa Ekoškole u OŠ Jure Kaštelana – primjer dobre prakse
13:15 – 13:35	Svjetlana Celinščak, Osnovna škola Šestine, Zagreb Provedba programa Ekoškole u OŠ Šestine – primjer dobre prakse
13:35 – 13:55	Ljiljana Vidmar, Gimnazija Nova Gradiška Uloga školskog koordinatora, uloga školskog pedagoga u programu Ekoškole, uloga razrednika u programu Ekoškole, organizacija projektnog dana
13:55	Završetak seminara: pitanja i pozdravna riječ

5.6. Sastanak Nacionalnih operatera edukativnih programa FEE 2025 (Ekoškole, Mladi izvjestitelji za okoliš, Učenje o šumama i ekosustavima, FEE Ecocampus)

Malezija je u rujnu 2025. godine bila domaćin Sastanka nacionalnih operatera edukativnih programa FEE (NOM 2025) u organizaciji Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education – FEE), koji je održan od 15. do 18. rujna 2025. u Međunarodnom centru za mlade (IYC) u Kuala Lumpuru. Skup je okupio gotovo 200 sudionika iz 48 zemalja svijeta, nacionalne operatere edukativnih programa FEE, obrazovne stručnjake, donositelje odluka te partnere iz civilnog i privatnog sektora. Domaćin susreta bila je organizacija Green Growth Asia Foundation (GGAF).

Tijekom sastanka poseban je naglasak stavljen na ulogu obrazovanja u izgradnji društva otpornog na klimatske promjene, osnaživanje učitelja, razvoj zelenih vještina te povezivanje obrazovanja s potrebama tržišta rada i lokalnih zajednica. Istaknuta je ključna uloga nacionalnih operatera kao poveznice između globalnih klimatskih ciljeva i konkretnih aktivnosti na lokalnoj razini.

Mladi kao nositelji promjena

Treći dan susreta obilježio je Youth Expo, na kojem su učenici uključeni u program Ekoškola iz Malezije predstavili niz inovativnih i praktičnih projekata: od hidroponskih sustava i eko-opeka izrađenih od plastičnog otpada do svijeća od korištenog jestivog ulja. Ovi primjeri pokazali su kako mladi nisu samo učenici, već aktivni lideri i inovatori, čiji projekti imaju stvaran učinak na škole i lokalne zajednice.

Obrazovanje, partnerstva i zelena tranzicija

Rasprave tijekom NOM-a bile su usmjerene na jačanje partnerstava između obrazovanja, industrije i gradova, uključujući primjenu ESG usklađenih pokazatelja i transparentno izvješćavanje. Naglašeno je i da programi Ekoškola i EcoCampus već djeluju kao „živi laboratoriji“, u kojima se održivost integrira u svakodnevno učenje, upravljanje ustanovama i život zajednice.

Pogled u budućnost

NOM 2025 potvrdio je da je ulaganje u mlade, učitelje i lokalne inicijative temelj dugoročne održivosti FEE programa. Sinergija NOM-a i EcoCampus International Conferencea, održane neposredno nakon sastanka, pokazala je kako se lokalna rješenja, uz snažna partnerstva i jasnu viziju, mogu razviti u globalni pokret za održivu budućnost.

5.7. Međunarodna konferencija EcoCampusa 2025 - Transformacija visokog obrazovanja za klimatsko djelovanje – cjeloviti pristup

Međunarodna konferencija EcoCampusa (ECIC) 2025, održana od 18. do 20. rujna 2025. u Kuala Lumpuru (Malezija), okupila je oko 150 sudionika iz gotovo 40 zemalja svijeta – predstavnike visokih učilišta, istraživače, studente, donositelje odluka te partnere iz civilnog i privatnog sektora. Konferenciju su suorganizirali Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education - FEE) i Green Growth Asia Foundation, nacionalni operater obrazovnih programa u Maleziji, uz podršku brojnih nacionalnih i međunarodnih institucija.

Središnja tema konferencije „Transformacija visokog obrazovanja za klimatsko djelovanje – cjeloviti pristup“ istaknula je potrebu za dubinskom promjenom visokog obrazovanja, ne samo kroz kurikulum, već i kroz upravljanje institucijama, istraživanje, partnerstva te aktivno uključivanje zajednice.

Inspirativni govori i ključne poruke

U uvodnom dijelu konferencije posebnu je simboličku težinu imala kraljevska prisutnost Njezine Visosti Tengku Puteri Raja Ilisha Ameera, službene predstavnice krunskog princa Pahanga, čime je dodatno naglašena važnost obrazovanja za održivi razvoj i njegova prepoznata uloga na nacionalnoj razini.

Posebno se istaknuo govor prof. Tan Sri Dzul Razaka, koji je pozvao na odmak od tradicionalnih, kompetitivnih i „industrijskih“ modela obrazovanja te zagovarao tzv. commiversity pristup – obrazovanje utemeljeno na empatiji, povezanosti i odgovornosti.

U fokusu je bio i UNESCO-ov projekt Transforming Futures, koji su predstavile Katrin Kohl i dr. Subarna Sivapalan, istaknuvši kako se koncept whole institution approach može dodatno razviti u whole system approach, povezujući obrazovanje s lokalnim i globalnim društvenim izazovima.

Profesor Charles Hopkins vodio je interaktivni panel „FEE University“, u kojem su sudionici zajednički oblikovali dvanaest tematskih područja ključnih za sustavnu transformaciju, uključujući održivo vodstvo, studentsko zagovaranje, uključivost i ulogu bivših studenata (alumni).

Od teorije do prakse

Kroz šest paralelnih tematskih cjelina predstavljeni su konkretni primjeri aktivnosti EcoCampusa diljem svijeta – od „zelenih kampusa kao živih laboratorija“, preko jačanja strukovnog obrazovanja i pripreme zelene radne snage, do snažnog naglaska na studentsko vodstvo i međusektorska partnerstva.

Konferencija je zaključena jasnom porukom da visoko obrazovanje ima ključnu ulogu kao pokretač sustavnih promjena te kao most između obrazovnih razina, sektora i zajednica. Ishodi ECIC-a 2025 snažno su usklađeni s vizijom UNESCO-ova Greening Education Partnershipa, potvrđujući da bez cjelovitog pristupa nema učinkovite klimatske tranzicije.

5.8. Ostvareni ciljevi programa

Ciljevi programa Ekoškole su:

- trajna ugradnja odgoja i obrazovanja za okoliš u svakodnevni život učenika, svih djelatnika škole i lokalne sredine.
- nastavni sadržaji o zaštiti okoliša primjenjuju se u svakodnevnom životu, odgajaju se današnji naraštaji u odgovorne donositelje odluka u smislu raspolaganja prostorom i prirodnim dobrima. Dodatno ih se obrazuje tako da se kod njih razvija sposobnost za brže uočavanje problema u lokalnoj sredini, samostalno donošenje odluka i poduzimanje djelotvornih aktivnosti u rješavanju problema.
- dugoročno smanjenje otpada u vrtićima, školama i u učeničkim domovima, ušteda znatne količine vode i energije te uređenje školskog okoliša i života polaznika u skladu sa zakonitostima održivog razvoja

Svi ovi navedeni ciljevi provode se putem metodologije Ekoškole. Svaka odgojno-obrazovna ustanova koja ima status Ekoškole ili želi postati Ekoškola mora u cijelosti ispuniti ove ciljeve kroz zadanu programsku metodologiju, te su time svi ciljevi u potpunosti ostvareni.

5.9. Ostvareni rezultati

Naziv aktivnosti	Svaka uključena ustanova svake školske godine mora realizirati 7 metodoloških koraka i svaki korak uredno dokumentirati. Korake realiziraju kroz redovnu nastavu i izvannastavne aktivnosti, te u aktivnosti uključuju sve polaznike i sve djelatnike.
-------------------------	--

Nositelj aktivnosti	Ravnatelji svih uključenih vrtića, škola, svi djelatnici (odgojitelji/nastavnici/predavači, te stručno i tehničko osoblje) te ponajviše polaznici/učenici
Opis provedene aktivnosti	Primjenjuje se interdisciplinarni pristup kroz redovan rad s djecom, redovnu nastavu i izvannastavne aktivnosti
Vremensko razdoblje	01.01.-31.12.2025.
Ostvareni rezultati	Program Ekoškole dugoročno razvija i učvršćuje svijest o potrebi zaštite okoliša, te potiče održivi razvoj kroz odgojno obrazovni proces kod djece od najranije vrtićke dobi do kraja obrazovanja. Ekoškole, koje su već stekle status ili se pripremaju za stjecanje statusa, u realizaciji 7 programskih koraka, kroz nastavu, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, izvršile su promjene na planu uređenja unutarnjeg i vanjskog okoliša škole, gospodarenja otpadom, štednje vode i energije, očuvanja biološke i kulturne baštine.

5.10. Korisnici obuhvaćeni aktivnostima programa

Korisnici obuhvaćeni programom Ekoškola i FEE EcoCampus su: dječji vrtići, osnovne i srednje škole, centri za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, učenički domovi sa statusom Međunarodne Ekoškole, te visokoškolske ustanove sa statusom FEE EcoCampus-a, prvenstveno djeca i učenici, studenti, odgojitelji, učitelji, nastavnici i profesori, svi djelatnici (stručno i tehničko osoblje), roditelji djece polaznika Ekoškole koji su uključeni u rad Ekoškole putem Odbora Ekoškole i Vijeća roditelja, predstavnici lokalne zajednice koji su uključeni u rad Ekoškole te nastoje što je više moguće involvirati i informirati lokalno pučanstvo te animirati lokalne poduzetnike da podupru školske ekološke projekte. Programom Ekoškola i FEE EcoCampus obuhvaćeno je trenutno 303 odgojno obrazovnih ustanova od dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, centara za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, učeničkih domova i visoko-školskih ustanova.

Riječ je o 301 Ekoškoli i 2 FEE EcoCampusa iz 86 općina i gradova (lokalne zajednice) što obuhvaća cca 160 tisuća djece, učenika, odgojitelja, učitelja i nastavnika, tehničkog osoblja iz vrtića, osnovnih i srednjih škola, škola za djecu s teškoćama u razvoju, učeničkih domova i visokoobrazovnih ustanova, te stanovnike tih općina i gradova (cca 2 milijuna stanovnika). Koje općine i gradovi su u pitanju moguće je vidjeti iz popisa Ekoškola koji možete pronaći u godišnjaku Ekoškola br 25 .

Direktni korisnici (Ekoškole) su pretežno u dobi od 1-21 godina + odgojitelji, učitelji i nastavnici, profesori i tehničko osoblje, dok su korisnici iz lokalnih zajednica svih životnih dobi. Potrebe korisnika po svim lokalnim zajednicama su manje-više iste, a svode se na usvajanje pozitivnih ekoloških navika i postupanja u datim okolnostima te promicanju principa održivog razvoja u svim segmentima života i djelovanja.

5.11. Konkretno promjene (u zajednici, u kvaliteti života korisnika i sl.) koje su nastale kao rezultat aktivnosti programa

Ekoškole i FEE EcoCampusi kroz svoje aktivnosti dolaze do znatnih ušteda u potrošnji vode, svih oblika energije, raznih potrošnih materijala i dr. u samoj ustanovi kao i u lokalnoj zajednici. Ustanove rješavaju problem otpada tako da smanjuju njegov volumen kroz odvojeno prikupljanje i recikliranje. Provode akcije čišćenja okoliša škole i šire lokalne sredine čime se poboljšava kvaliteta života u školi i široj zajednici, promiče zdravlje učenika i nastavnika te stanovništva lokalne zajednice.

Izješće o provedbi međunarodnog programa Ekoškole i FEE EcoCampus-a u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu

B. Financijski dio

PRIHODI:

1.	Jedinice lokalne i regionalne samouprave (godišnja članarina u programu Ekoškola i FEE EcoCampusa)	69.748,00
2.	Ekoškole i FEE EcoCampusi (godišnja članarina u programu Ekoškola i FEE EcoCampusa)	43.248,50
UKUPNO PRIHODI EUR:		112.996,50

RASHODI:

Direktni troškovi (1/1):

1.	Članarina u FEE (1/2)	2.600,00
2.	Godišnji paušal na broj Ekoškola za 2025. godinu	2.100,00
3.	Trošak sudjelovanja na Generalnoj skupštini FEE (1/2)	752,00
4.	Trošak sudjelovanja na Sastanku nacionalnih operatera FEE edukativnih programa i Konferenciji FEE Ecocampusa	1.441,00
5.	Sastanci i seminari vezani za Ekoškole	146,80
6.	Troškovi obilaska Ekoškola	1.581,00
7.	Troškovi Susreta Ekoškola u RH	6.008,92
8.	Nabava zelenih zastava za 2025. godinu	5.193,27
9.	Dizajn i tisak certifikata i plaketa	2.429,50
UKUPNO DIREKTNI TROŠKOVI EUR:		22.252,49

Indirektni troškovi (1/2):

1.	Komunikacije (tel., mob., Internet, servisiranje komunikacijskih uređaja, izrada i održavanje web stranica, informatičke usluge, hosting)	2.325,10
2.	Poštarina	774,27
3.	FINA (usluga izdavanja e-računa)	69,79
4.	Uredski materijal i oprema	608,44
5.	Knjigovodstveni servis	3.900,00
6.	Troškovi vođenja žiro računa	809,76
7.	Troškovi reprezentacije	2.129,00
8.	Troškovi rada upravljačkih tijela (sastanci Predsjedništva, Sabora i Nadzornog odbora)	2.947,00
9.	Režijski troškovi	1.328,55
10.	Plaće i ugovori o djelu	
	- obvezni doprinosi	36.838,19
	- neto plaće i ugovori o djelu	58.136,25
	-božićnica, uskrsnica, regres	5.800,00
Ukupno plaće i ugovori o djelu		100.774,44
11.	Ostali indirektni troškovi (troškovi oglašavanja, donacije, pretplate, stručna literatura)	43,00
12.	Zaštita uporabe službenih žigova (desetogodišnje razdoblje)	557,44
UKUPNO INDIREKTNI TROŠKOVI EUR:		116.266,79
SVEUKUPNO RASHODI EUR:		138.519,28

Razlika prihoda i rashoda u iznosu od 25.522,78 EUR plaćena je iz prihoda drugih programa.

U Zagrebu, 5. veljače 2026. godine

Predsjednik Udruge Lijepa Naša:
prof.dr.sc. Mirko Ruščić

Udruga
Lijepa
Naša
Zagreb

Mirko Ruščić